

Cuntas Leithreasa 2021

Vóta 8

Oifig an

Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Réamhrá

Mar Oifigeach Cuntasaíochta do Vóta 8, ceanglaítear orm an cuntas leithreasa don Vóta a ullmhú gach bliain, agus an cuntas a chur faoi bhráid an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste lena iniúchadh.

De réir an cheanglais sin, d'ullmhaigh mé an cuntas a ghabhann leis seo ar an tsuim a caitheadh sa bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2021 ar thuarastail agus chaiteachais Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste.

Cuirtear an toradh maidir le caiteachas i gcomparáid leis na suimeanna arna ndeonú ag Dáil Éireann faoin Acht Leithreasa, 2021, lena n-áirítear an tsuim a d'fhéadfaí a úsáid mar leithreasaí-i-gcabhair ar mhaithe le caiteachas don bhliain.

Tá barrachas €3.397 milliún faoi dhliteanas lena ghéilleadh don Státchiste.

Tá an Ráiteas faoi Pholasaithe agus faoi Phrionsabail Chuntasaíochta agus nótaí 1 go 6 mar chuid den chuntas.

Ráiteas faoi Pholasaithe agus faoi Phrionsabail Chuntasaíochta

Cuireadh na polasaithe agus na prionsabail chaighdeánacha chuntasaíochta maidir le cuntais leithreasa a tháirgeadh, mar atá leagtha amach ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe i gCiorcláin 1 agus 9 de 2022, chun feidhme agus an cuntas seo á ullmhú. Anuas air sin, glacadh na polasaithe cuntasaíochta seo a leanas.

Ioncam fabhraithe ó tháillí iniúchta

Is éard a léirítear leis an ioncam fabhraithe ó tháillí iniúchta ná iniúchtaí ar tuairiscíodh tuairim ag deireadh na bliana ina leith ach nár seoladh sonrasc lena n-aghaidh go fóill.

Obair idir lámha

Is é atá i gceist le hobair idir lámha ná an luach measta inghnóthaithe a bhaineann le hobair a dhéantar ar iniúchtaí sa chás go bhfuil táille inmhuirir i gceist ach nár tugadh an t-iniúchadh chun críche faoi dheireadh na bliana. Ríomhtar luach na hoibre idir lámha mar chéatadán den táille iniúchta a aontaíodh, bunaithe ar stádas an iniúchta ag deireadh na bliana.

Seo a leanas na céatadáin a úsáidtear

- cuntas faofa le haghaidh deimhniúcháin 90%
- céim athbhreithnithe iniúchta 75%
- obair allamuigh críochnaithe 60%
- iniúchadh deiridh ar siúl 30%
- iniúchadh eatramhach críochnaithe 15%
- iniúchadh eatramhach ar siúl 10%

Ráiteas faoi Rialú Inmheánach Airgeadais

Freagracht as an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais

Mar Oifigeach Cuntasaíochta, aithním an fhreagracht atá orm as a chinntiú go ndéanann an Oifig córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh airgeadais a chothabháil agus a fheidhmiú.

Feidhmítear an fhreagracht sin i gcomhthéacs na n-acmhainní atá ar fáil dom mar Oifigeach Cuntasaíochta. Chomh maith leis sin, ní féidir le haon chóras rialaithe inmheánaigh airgeadais ach a dhearbhu go réasúnta seachas go hiomlán go gcosnaítear sócmhainní, go n-údaráítear idirbhearta agus go gcuirtear i dtaifead iad i gceart, agus go gcoiscítear earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha nó go mbraithfí iad ar bhealach tráthúil. Próiseas leanúnach atá sa chóras rialaithe inmheánaigh a chothabháil agus déantar athbhreithniú leanúnach ar an gcóras agus ar a éifeachtacht.

Seirbhísí comhroinnte

Tá mo chuid freagrachtaí comhlíonta agam maidir le ceanglais an chomhaontaithe bainistíochta seirbhíse idir an Oifig seo agus an Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte chun seirbhísí comhroinnte acmhainní daonna agus próiseáil párolla a sholáthar.

Braithim ar litir dearbhaithe ó Oifigeach Cuntasaíochta na hOifige Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte á rá go ndéantar na rialuithe iomchuí a chur i bhfeidhm chun seirbhísí comhroinnte a sholáthar don Oifig seo.

Seo a leanas an staid maidir leis an timpeallacht rialaithe airgeadais, an creat nósanna imeachta riaracháin, tuairisciú bainistíochta agus iniúcháireacht inmheánach.

Timpeallacht rialaithe airgeadais

Deimhním go bhfuil timpeallacht rialaithe i bhfeidhm ina bhfuil na gnéithe a leanas.

- Sannadh freagrachtaí airgeadais ar leibhéal an lucht bainistíochta agus sannadh an chuntasacht chomhfhreagrach.
- Bunaíodh socruithe tuairiscithe ar gach leibhéal ar ar sannadh freagracht as bainistíocht airgeadais.
- Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla chun teipeanna suntasacha rialaithe a thuairisciú agus gníomh ceartúcháin cuí a chinntiú.
- Tá Coiste Iniúcháireachta ann chun comhairle a chur orm agus mo chuid freagrachtaí as an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais á gcomhlíonadh agam.
- Rinneadh nósanna imeachta do gach príomhphróiseas gnó a dhoiciméadú.
- Tá córais i bhfeidhm chun na sócmhainní a chosaint.

Rialuithe riaracháin agus tuairisciú bainistíochta

Deimhním go bhfuil creat nósanna imeachta riaracháin agus tuairiscithe rialta bainistíochta i bhfeidhm, lena n-áirítear leithdheighilt dualgas agus córas tarmhligin agus cuntasachta agus, go háirithe

- go bhfuil córas cuí buiséadta ann ag a bhfuil buiséad bliantúil ar a ndéanann an lucht ardbhainistíochta athbhreithniú leanúnach
- go ndéanann an lucht ardbhainistíochta athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha tréimhsiúla agus bliantúla airgeadais ina dtugtar feidhmíocht airgeadais le fios i leith na dtuartha
- go n-oibrítear córas bainistíochta riosca laistigh den Oifig
- go bhfuil córais ann atá dírithe ar shlándáil na gcóras TFC a chinntiú
- go gcinntíonn an Oifig go bhfuil fócas cuí ann ar dhea-chleachtas maidir le ceannach agus go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm chun a chinntiú go gcomhlíontar na treoirlínte iomchuí go léir. B'ionann an caiteachas ar earraí agus ar sheirbhísí, lena n-áirítear costas foirne ar conradh, agus €2.86 milliún, ar an iomlán, in 2021.

Iniúcháireacht inmheánach agus an Coiste Iniúcháireachta

Deimhním go bhfuil feidhm iniúcháireachta inmheánaí ag an Oifig a sholáthraíonn gnóthas príobháideach ag a bhfuil pearsanra ar ar cuireadh an oiliúint chuí, a oibrítear i gcomhréir le cairt scríofa a d'fhaomh mé féin. Cuireann anailís ar na rioscaí airgeadais a bhfuil an Oifig neamhchosanta dóibh faisnéis ar fáil don obair iniúcháireachta inmheánaí, agus tá a pleananna bliantúla iniúcháireachta inmheánaí, arna bhfaomhadh agamsa, bunaithe ar an anailís sin. Tá sé d'aidhm ag na pleananna sin na príomhrialuithe a chuimsiú ar bhonn rollach thar thréimhse réasúnach. Déanaimse agus déanann an Coiste Iniúcháireachta athbhreithniú tréimhsiúil ar an bhfeidhm iniúcháireachta inmheánaí. Tá nósanna imeachta curtha i bhfeidhm agam lena chinntiú go ndéantar gníomh leantach i leith thuarascálacha na feidhme iniúcháireachta inmheánaí.

Comhlíonadh maidir le soláthar

Deimhním go n-áiríthíonn an Oifig go bhfuiltear ag díriú go cuí ar an dea-chleachtas maidir le ceannach agus go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm chun comhlíonadh a chinntiú maidir leis na treoirlínte ábhartha uile. Ní dhearna an Oifig conarthaí neamhiomaíochta a sháraigh €25,000 le linn 2021 agus, i gcomhréir le Ciorclán 40/2002, cuireadh an toradh nialasach faoi bhráid na hOifige um Sholáthar Rialtais.

Creat riosca agus rialaithe

Chuir an Oifig córas bainistíochta riosca i bhfeidhm lena saináithnítear agus lena dtuairiscítear príomhrioscaí agus na gníomhartha bainistíochta a bhfuiltear ag tabhairt fúthu chun dul i ngleic leo agus, a mhéid agus is féidir, na rioscaí sin a mhaolú. Déanann Coiste Bainistíochta Riosca ar a bhfuil an triúr Stiúrthóir Iniúchta formhaoirseacht ar an bpróiseas bainistíochta riosca.

Tá clár rioscaí i bhfeidhm ina gcuirtear na príomhrioscaí atá roimh an Oifig i gcuntas agus rinneadh iad sin a shainaitheint, a mheasúnú agus a ghrádú i dtaobh a thábhachtaí atá siad. Déanann an Coiste Bainistíochta Riosca an clár a athbhreithniú agus a athrú chun dáta ar bhonn ráithiúil. Úsáidtear toradh na measúnuithe sin chun acmhainní a phleanáil agus a leithdháileadh lena chinntiú go mbainistítear rioscaí de réir leibhéal inghlactha. Tuairiscítear torthaí gníomhaíochtaí bainistíochta riosca don Choiste Iniúcháireachta.

Mionsonraítear sa chlár rioscaí na rialuithe agus na gníomhartha a theastaíonn chun rioscaí a mhaolú agus an fhreagracht as rialuithe a shanntar do chomhaltaí sonracha foirne a oibriú.

Cuireadh dearbhú breise ar fáil maidir le feidhmiú an chórais trí athbhreithniú iniúcháireachta inmheánaí ar chóras bainistíochta riosca na hOifige.

Monatóireacht agus athbhreithniú leanúnach

Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla chun monatóireacht a dhéanamh ar phróisis rialaithe agus cuirtear easnaimh rialaithe in iúl dóibh sin atá freagrach as gníomhaíocht cheartaitheach a dhéanamh agus don lucht bainistíochta, sa chás gurb iomchuí, ar bhealach tráthúil. Deimhním gur sainaitheodh príomhrioscaí agus rialuithe gaolmhara agus gur cuireadh próisis i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar oibriú na bpríomhrialuithe siúd agus aon easnaimh shainaitheanta a thuairisciú.

Athbhreithniú ar éifeachtacht

Deimhním go bhfuil nósanna imeachta ag an Oifig chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht a nósanna imeachta bainistíochta riosca agus rialaithe. Tá an mhonatóireacht agus an t-athbhreithniú a dhéanann an Oifig ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh airgeadais stiúrtha ag an obair a dhéanann na hiniúcháirí inmheánacha agus seachtracha agus an lucht ardbhainistíochta laistigh den Oifig atá freagrach as forbairt agus cothabháil an chreata rialaithe inmheánaigh airgeadais.

Slándáil TFC

Tá an Oifig tiomanta go láidir do shlándáil a cuid córas TFC agus tá sí creidiúnaithe faoin gcaighdeán idirnáisiúnta *ISO 27001: Cód Cleachtais maidir le Bainistíocht Slándála Faisnéise*. Mar chuid den phróiseas deimhniúcháin, bíonn an Oifig faoi réir iniúchtaí leathbhliantúla chun comhlíonadh leanúnach ISO 27001 a áirithiú.

Riosca suntasach airgeadais

Gearrtar táillí iniúchta ar iniúchtaí áirithe airgeadais, faoi mar a bhforáiltear dó in Acht an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993. Is cuid shuntasach d'acmhainní na hOifige iad na táillí agus tá roinnt nósanna imeachta curtha i bhfeidhm chun a chinntiú go ndéantar costais a aisghabháil le haghaidh iniúchtaí ábhartha. Áirítear leis na bearta sin

- athbhreithniú bliantúil ar an mbonn ar a ngearrtar táillí, lena n-áirítear athbhreithniú ar aisghabháil na gcostas ar iniúchtaí aonair le himeacht ama
- chórais a chuireann costais iniúchta, dul chun cinn iniúchta agus faisnéis bhilleála i gcuntas
- monatóireacht a dhéanamh ar fhaisnéis airgeadais, lena n-áirítear costais iniúchta agus aisghabháil táillí.

Saincheisteanna rialaithe inmheánaigh airgeadais

Níor sainaithníodh aon laigí i rialú inmheánach maidir leis an mbliain 2021 is gá a nochtadh sa chuntas leithreasa.

Saincheisteanna rialaithe Covid-19

In 2021, lean an Oifig le bheith ina heagraíocht chianoibrithe go príomha. Bhíothas dírithe go leanúnach ar réimsí amhail cibearshlándáil, cosaint sonraí, cumarsáid inmheánach agus béim ar chultúr agus luachanna, agus ar bhearta a bhaineann le rannpháirtíocht agus folláine na foirne. Bhí beartais agus nósanna imeachta daingne bainistíochta faisnéise i bhfeidhm chun an riosca méadaithe ó rochtain leantach le linn na cianoibre ar thaifid ranna rialtais agus comhlachtaí stáit a mhaolú, rud a éilítear chun sainordú na hOifige a chomhlíonadh. Rinneadh rioscaí sonracha a eascraíonn as an timpeallacht chianoibre agus maolú cuí a bhreithniú ag cruinnithe de chuid an Choiste Bainistíochta Riosca agus an Choiste Iniúcháireachta. Anuas air sin, thug an fheidhm iniúcháireachta inmheánaí faoi mheasúnú ar rialuithe airgeadais. Deimhníodh léi sin go raibh na rialuithe á n-oibriú go sásúil.

Colette Drinan

Oifigeach Cuntasaíochta

Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

22 Márta 2022

An tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste

Tuarascáil le cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais

Vóta 8 Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Tuairim faoin gcuntas leithreasa

An cuntas leithreasa do Vóta 8 – Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2021, rinne an tUas. Shaw McClung, Crowe Ireland, Cuntasóirí Cairte agus Gnólacht Iniúcháireachta Reachtúla, é a iniúchadh faoi alt 13 d’Acht an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993.

Is í mo thuairimse, bunaithe ar an iniúchadh agus ar an tuairisc a rinne siad

- go gcuirtear i láthair go cuí sa chuntas leithreasa fáltais agus caiteachas Vóta 8 - Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2021, agus
- gur ullmhaíodh an cuntas leithreasa san fhoirm a d’ordaigh an tAire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Tuarascáil ar an ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais agus ar nithe eile

Chuir an tOifigeach Cuntasáochta ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais i láthair i dteannta an chuntais leithreasa. Tá cur síos déanta ar na freagrachtaí atá orm as tuairisciú ar an bhfaisnéis atá sa ráiteas, agus ar nithe eile a dtuairiscím orthu de réir eisceachta, san aguisín leis an tuarascáil seo.

Níl aon rud le tuairisciú agam ina leith sin.

Seamus MacCárthaigh

Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

18 Bealtaine 2022

Aguisín leis an tuarascáil

Freagrachtaí an Oifigh Cuntasaíochta

Tá an tOifigeach Cuntasaíochta freagrach as na nithe seo a leanas:

- an cuntas leithreasa a ullmhú de réir alt 22 den Exchequer and Audit Departments Act 1866
- a chinntiú go gcomhlíonann an cuntas leithreasa ceanglais na *Nósanna Imeachta Airgeadais Phoiblí* ón Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe agus ordacháin eile ón Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe
- rialtacht na n-idirbheart a chinntiú, agus
- cur chun feidhme a dhéanamh ar cibé rialú inmheánach a chinneann an tOifigeach Cuntasaíochta a bheith riachtanach chun cuntas leithreasa a ullmhú atá saor ó mhíríteas ábhartha, bíodh calaois nó earráid mar chúis leis.

Freagrachtaí an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Ceanglaítear orm faoi alt 3 den Acht um Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, an cuntas leithreasa a iniúchadh agus tuairisciú air do Thithe an Oireachtais, á lua cé acu is amhlaidh nó nach amhlaidh, i mo thuairimse, a chuirtear na fáiltais agus an caiteachas a bhaineann leis an vóta i láthair go cuí sa chuntas.

Sonraítear in alt 13 d'Acht 1993 go ndéanfaidh duine cáilithe a cheapfaidh mé féin an cuntas leithreasa a iniúchadh thar mo cheann, faoi réir cibé téarmaí agus coinníollacha a chinnfidh an tAire Airgeadais. Faoin Roinn sin, cheap mé Crowe Ireland chun iniúchadh a dhéanamh ar an gcuntas leithreasa de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta Iniúcháireachta (ISAnna). Leagann an tuarascáil a ghabhann leis seo amach cuspóirí an iniúchta a rinneadh ar mo shon agus cuimsítear faisnéis ar an bpróiseas iniúchta.

Tuairisciú ar an ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais

Ní chumhdaíonn mo thuairim ar an gcuntas leithreasa an ráiteas ón Oifigeach Cuntasaíochta faoi rialú inmheánach airgeadais, agus ní chuirim aon chinneadh dearbhairthe in iúl ina leith.

I dtaca leis an iniúchadh ar an gcuntas leithreasa, ceanglaítear ar an iniúcháir faoi na Caighdeáin Idirnáisiúnta um Iniúcháireacht an ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais a léamh agus, le linn déanamh amhlaidh, a bhreithniú cé acu is amhlaidh nó nach amhlaidh atá an fhaisnéis atá tugtha laistigh de neamh-chomhsheasmhach go hábhartha leis an gcuntas leithreasa nó le heolas a gnóthaíodh le linn an iniúchta nó atá an chuma uirthi ar shlí eile go ndearnadh míráiteas ábhartha ina leith. Más rud é, bunaithe ar an obair a rinneadh thar mo cheann, go dtagam ar an gconclúid go bhfuil míráiteas ábhartha ann, ceanglaítear orm an fhíríc sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar ábhair eile

Féachaim le linn an iniúchta le fianaise a fháil ar rialtacht na n-idirbheart airgeadais. Ceanglaítear orm faoi alt 3 den Acht um Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, tuairisciú i gcás go sainaitním aon chás ábhartha nár caitheadh airgead poiblí do na críocha a bhí beartaithe ann nó nach ndearnadh na hidirbhearta de réir na n-údarás a bhí á rialú ann.

Ceanglaítear orm freisin faoi Acht 1993 tuarascáil a ullmhú gach bliain ar cibé ábhair a eascraíonn as m'iniúchtaí ar na cuntais leithreasa is cuí liom. I gcásanna den sórt sin, tagraítear sna deimhnithe tuairime ar na cuntais leithreasa lena mbaineann don chaibidil ábhartha/do na caibidilí ábhartha sa *Tuarascáil ar Chuntais na Seirbhísí Poiblí* uaim, ar tuarascáil bhliantúil í.

Tuairim chuig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste i gcomhréir le hAlt 13 d'Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993

Tuarascáil ar an iniúchadh ar an gcuntas leithreasa

Tuairim

Inár gcáil mar iniúcháir arna cheapadh faoi alt 13 d'Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, tá iniúchadh déanta againn ar an gCuntas Leithreasa maidir le Vóta 8 - Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2021.

Is é ár dtuairim go dtugtar sa Chuntas Leithreasa léargas cóir ar fháltais agus caiteachas an Vóta d'Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2021 agus nach bhfuil aon ábhar ann nach mór dúinn tuairisc a thabhairt ina leith, de bhun alt 3(10) d'Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993.

An bonn leis an tuairim

Rinneamar ár n-iniúchadh ar an gcuntas leithreasa i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta um Iniúcháireacht (Éire) (ISA (Éire)), leis an dlí is infheidhme agus le halt 3 den Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993. Déantar cur síos ar ár bhfreagrachtaí faoi na caighdeáin sin sa chuid dár dtuarascáil faoi fhreagrachtaí na nIniúcháirí as an Iniúchadh ar an gcuntas leithreasa. Táimid neamhspleách ar an eintiteas i gcomhréir leis na ceanglais eiticíúla a bhaineann le hiniúchtaí in Éirinn, lena n-áirítear an Caighdeán Eiticíúil arna eisiúint ag Údarás Maoirseachta Iniúcháireachta agus Cuntasáíochta na hÉireann (IAASA), agus tá ár bhfreagrachtaí eiticíúla eile comhlíonta againn i gcomhréir leis na ceanglais sin.

Creidimid go bhfuil an fhianaise iniúchta atá aimsithe againn leordhóthanach agus ábhartha chun bunús a chur lenár dtuairim.

Tá an fhaisnéis agus na mínithe uile a mheasaimid is gá chun críche ár n-iniúchta aimsithe againn. Is é ár dtuairim go bhfuil taifid chuntasaíochta chuí coinnithe ag Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste. Tá an Cuntas Leithreasa ag teacht leis na taifid chuntasaíochta.

Conclúidí a bhaineann le gnóthas leantach

I ndiaidh iniúchadh a dhéanamh ar an gcuntas leithreasa, tháingamar ar an gconclúid gur cuí atá an úsáid a bhain Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste as bonn cuntasaíochta an ghnóthais leantaigh agus an cuntas leithreasa á ullmhú.

Bunaithe ar an obair atá déanta againn, níor shainaithníomar aon éiginnteachtaí ábhartha a bhaineann le teagmhais ná dálaí a tharraingeodh amhras suntasach, ina n-aonair nó go comhpháirteach, ar chumas Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste chun leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach ar feadh tréimhse dhá mhí dhéag ar a laghad ón dáta a údaraíodh an cuntas leithreasa lena eisiúint.

Tugtar tuairisc ar ár bhfreagrachtaí agus ar fhreagrachtaí Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste maidir le gnóthas leantach sna codanna ábhartha den tuarascáil seo.

Ráiteas faoi Rialú Inmheánach Airgeadais

Tá athbhreithniú déanta againn ar an bhfaisnéis sa Ráiteas faoi Rialú Inmheánach Airgeadais. Ní aon rud le tuairisciú againn ina leith.

Freagrachtaí an Oifigh Cuntasaíochta

Faoi alt 22 den *Exchequer and Audit Departments Act 1866*, tá an tOifigeach Cuntasaíochta freagrach as an gCuntas Leithreasa a ullmhú. Tá sí freagrach freisin, inter alia, as cistí poiblí a chosaint agus as rialtacht agus cuibheas na n-idirbheart uile sa Chuntas Leithreasa.

Freagrachtaí an iniúchóra as iniúchadh a dhéanamh ar an gcuntas leithreasa

Táimid freagrach as an gcuntas leithreasa a iniúchadh i gcomhréir le ceanglais dhlíthiúla agus rialála ábhartha agus leis na ISAnna (Éire). Is iad ár gcuspóirí ná dearbhú réasúnach a fháil maidir le cé acu atá nó nach bhfuil an cuntas leithreasa ina iomláine saor ó mhíríteas ábhartha, cibé acu de bharr calaoise nó earráide, agus tuarascáil iniúchóra a eisiúint a chuimsíonn ár dtuairim. Is leibhéal ard dearbhaithe é dearbhú réasúnach, ach ní ráthaíocht é go mbraithfidh iniúchadh a dhéantar de réir ISAnna (Éire) míráiteas ábhartha i gcónaí nuair a bheidh sé ann. Féadfaidh míráiteas eascairt as calaois nó earráid agus meastar go bhfuil siad ábhartha dá bhféadfaí a bheith ag súil le réasún go mbeadh tionchar acu ar chinntí eacnamaíochta úsáideoirí a dhéantar ar bhonn an chuntais leithreasa, ina n-aonar nó ina n-iomláine.

Áirítear le hiniúchadh scrúdú a dhéanamh, ar bhonn tástála, ar an bhfianaise atá ábhartha do na suimeanna agus na nochtaí sa chuntas leithreasa, ar cé acu a chomhlíonann nó nach gcomhlíonann na hidirbhearta arna dtáifeadh sa Chuntas an t-údarás faoina n-urchiailítear go ndearnadh iad, agus ar cé acu a comhlíonadh nó nár comhlíonadh forálacha cuntasaíochta Nósanna Imeachta Airgeadais Poiblí.

Mar chuid d'iniúchadh de réir ISAnna (Éire), cleachtaimid breithiúnas gairmiúil agus coinnimid sceipteachas i rith an iniúchta. Chomh maith leis sin, déanaimid iad seo a leanas:

- Sainiúimid agus measúnaímid rioscaí an mhírítis ábhartha a bhaineann leis an gcuntas leithreasa, cibé acu de bharr calaoise nó earráide iad, dearaimid agus feidhmímid nósanna imeachta iniúchóireachta a fhreagraíonn do na rioscaí sin; agus faighimid fianaise iniúchóireachta is leor agus is cuí chun bunús a sholáthar i gcomhair ár dtuairime. Is mó an riosca nach mbraithfí míráiteas ábhartha a rinneadh de bharr calaoise ná míráiteas ábhartha a rinneadh de bharr earráide, mar d'fhéadfadh claonpháirteachas, brionnú, easnaimh inmheánacha, mífhaisnéis nó sárú ar rialú inmheánach a bheith i gceist le calaois.
- Faighimid tuiscint ar an rialú inmheánach atá ábhartha don iniúchadh chun nósanna imeachta a dhearadh a bheidh iomchuí sna cúinsí i gceist, ach ní chun críche tuairim a thabhairt ar éifeachtacht rialú inmheánach Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste.
- Déanaimid meastóireacht ar oiriúnacht na mbeartas cuntasaíochta arna n-úsáid agus ar réasúnacht na meastachán cuntasaíochta agus na nochtaí arna ndéanamh.

- Tagaimid ar chonclúid ar a oiriúnaí do Vóta 8 – Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste don úsáid a bhaineann Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste as bonn cuntasaíochta an ghnóthais leantaigh agus, bunaithe ar an bhfianaise iniúchta a dtagaimid uirthi, cé acu atá nó nach bhfuil éiginnteacht ann maidir le himeachtaí nó dálaí a d'fhéadfadh amhras suntasach a tharraingt ar chumas na hOifige an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste chun leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach. Má thagaimid ar an gconclúid go bhfuil éiginnteacht ábhartha ann, ceanglaítear orainn aird a tharraingt inár dTuarascáil Iniúcháirí ar na nochtaí gaolmhara sa chuntas leithreasa do Vóta 8 – Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste nó, i gcás gur neamhleor nochtaí den sórt sin, ár dtuairim a leasú. Tá ár gconclúidí bunaithe ar an bhfianaise iniúchta ar thángthas uirthi go dtí dáta ár dTuarascála Iniúcháirí. Mar sin féin, d'fhéadfadh teagmhais nó dálaí amach anseo cur faoi deara ar Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste gan leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach.
- Déanaimid meastóireacht ar chur i láthair, struchtúr agus ábhar foriomlán an chuntais leithreasa, lena n-áirítear na nochtaí, agus ar cé acu a léirítear nó nach léirítear sa chuntas leithreasa na hidirbhearta agus na himeachtaí bunúsacha ar bhealach a thugann léiriú cóir.

Déanaimid cumarsáid le hOifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste maidir le scóip agus uainiú beartaithe an iniúchta agus torthaí suntasacha iniúchta, i measc nithe eile, lena n-áirítear aon laigí suntasacha sa chóras rialaithe inmheánaigh a shainaithnímid le linn ár n-iniúchta.

Cuspóir ár gcuid oibre iniúchta agus cé dó a bhfuilimid freagrach

Is don Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste amháin a dhéantar an tuarascáil seo, i gcomhréir le halt 13 den Acht an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993. Rinneadh ár gcuid oibre iniúchta sa chaoi is gur féidir linn a chur in iúl don Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste na nithe sin a cheanglaítear orainn a chur in iúl dó i dtuarascáil iniúchta agus ní chun aon chríche eile. A oiread is a cheadaítear leis an dlí, ní ghlacaimid le freagracht as an obair iniúchta, as an tuarascáil seo ná as na tuairimí atá déanta againn, ná ní ghabhaimid a leithéid de fhreagracht orainn, do dhuine ar bith eile seachas an tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste.

Shaw McClung

ar son agus thar ceann

Crowe Ireland

Cuntasóirí Cairte agus Gnólacht Iniúcháireachta Reachtúla
40 Bóthar Mespil
Baile Átha Cliath 4

5 Bealtaine 2022

Vóta 8 Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Cuntas Leithreasa 2021

		2021	2020
	Soláthar meastacháin	Toradh	Toradh
	€000	€000	€000
Caiteachas an chláir			
A	Iniúcháireacht agus tuairisciú	15,506	14,301
Ollchaiteachas		15,506	14,301
<i>Lúide</i>			
B	Leithreasáí-i-gcabhair	5,883	6,616
Glanchaiteachas		9,623	7,685

Farasbarr

Is faoi dhliteanas lena ghéilleadh don Státchiste atá an farasbarr agus an tsuim a sholáthraítear os cionn na glansuime a caitheadh.

	2021	2020
	€	€
Farasbarr le géilleadh	3,397,165	1,430,614

Colette Drinan

Oifigeach Cuntasaíochta
Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

22 Márta 2022

Nótaí leis an gCuntas Leithreasa

Nóta 1 Ráiteas faoin gCostas Oibriúcháin 2021

	2021	2020
	€000	€000
Pá	12,105	11,759
Neamhphá	2,443	2,542
Ollchaiteachas	14,548	14,301
<i>Lúide</i>		
Leithreasáí-i-gcabhair	8,322	6,616
Glanchaiteachas	6,226	7,685
Athruithe ar shócmhainní caipitil		
Ceannacháin in airgead tirim	—	
Dímheas	182	88
Athruithe ar ghlansócmhainní reatha		
Méadú ar fhabhruithe deiridh	749	
Laghdú ar stoc	7	(555)
Caiteachas díreach	7,164	7,218
Caiteachas a tabhaíodh in áit eile		
Glanchaiteachas ar sheirbhísí comhghaolmhara (nóta 1.1)	4,595	3,576
Measchíosanna	11	11
Glanchostas an chláir	11,770	10,805

1.1 Glanchaiteachas ar sheirbhísí comhghaolmhara

Is éard atá i suim an ghlanchaiteachais ar sheirbhísí comhghaolmhara na suimeanna a leanas i dtaca le Vóta 8 a tabhaíodh in áit eile.

	2021	2020
	€000	€000
Vóta 9 Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim	30	30
Vóta 12 Aoisliúntas agus Liúntais Scoir	1,824	1,890
Vóta 13 Oifig na nOibreacha Poiblí	2,053	997
Vóta 18 An Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte	19	19
Vóta 43 Oifig Phríomh-Oifigeach Faisnéise an Rialtais	231	220
An Príomh-Chiste – tuarastal an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste agus pinsin iarshealbhóirí an phoist	438	420
	4,595	3,576

Nóta 2 Ráiteas faoin Staid Airgeadais amhail an 31 Nollaig 2021

	Nóta	2021	2020
		€000	€000
Sócmhainní caipitil	2.1	559	741
Sócmhainní reatha			
Banc agus airgead tirim		531	375
Táillí iniúchta atá inghnóthaithe	2.3	1,606	2,316
Réamhíocaíochtaí		312	360
Iarmhéideanna dochair eile	2.2	284	34
Stoic		—	7
Iomlán na sócmhainní reatha		2,733	3,092
Lúide dliteanais reatha			
Costais fhabhráithe		103	112
Iarmhéideanna creidmheasa eile	2.4	408	408
Glanmhaoiniú ón Státchiste	2.5	407	1
Iomlán na ndlíteanas reatha		918	521
Glansócmhainní reatha		1,815	2,571
Glansócmhainní		2,374	3,312
Arna léiriú ag:			
Cuntas maoinithe stáit	2.6	2,374	3,312

2.1 Sócmhainní caipitil

	Troscán agus feistis €000	Trealamh oifige €000	Iomlán €000
Ollsócmhainní			
Costas nó luacháil ag an 1 Eanáir 2021	1,655	440	2,095
Breiseanna	—	—	—
Costas nó luacháil ag an 31 Nollaig 2021	1,655	440	2,095
Dímheas carntha			
Iarmhéid tosaigh ag an 1 Eanáir 2021	994	360	1,354
Dímheas don bhliain	166	16	182
Dímheas carnach ag an 31 Nollaig 2021	1,160	376	1,536
Glansócmhainní ag an 31 Nollaig 2021	495	64	559
Glansócmhainní ag an 31 Nollaig 2020	661	80	741

2.2 Iarmhéideanna dochair eile

ag an 31 Nollaig	2021 €000	2020 €000
Tuarastail ar fionraí ^a	258	3
Caiteachas taistil in-fhorchúitithe agus an scéim pas taistil	12	31
Caiteachas in-fhorchúitithe ó chomhthionóntaí	14	—
	284	34

Nóta ^a Is de thoradh ar uainiú na híocaíochta do choicís 1 de phárolla 2022 a íocadh i mí na Nollag 2021 atá an méadú ar an tuarastal ar fionraí.

2.3 Táillí iniúchta atá inghnóthaithe

ag an 31 Nollaig	2021 €000	2020 €000
Féichiúnaithe táillí iniúchta	519	89
Ioncam fabhráithe ó tháillí iniúchta	461	1,988
Obair idir lámha	626	239
	1,606	2,316

2.4 Iarmhéideanna creidmheasa eile

ag an 31 Nollaig	2021 €000	2020 €000
Suimeanna dlite don Stát		
Cáin ioncaim	149	148
Árachas sóisialach pá-choibhneasa	108	105
Cáin shiarchoinneálach ar sheirbhísí gairmiúla	12	12
Cáin bhreisluacha	45	53
Cáin mhaoine áitiúil	—	—
Muirear sóisialta uilíoch	29	29
	<u>343</u>	<u>347</u>
Asbhaintí párolla a choimeádtar ar fionraí	65	61
	<u>408</u>	<u>408</u>

2.5 Glanmhaoiniú ón Státchiste

ag an 31 Nollaig	2021 €000	2020 €000
Farasbarr le géilleadh	3,397	1,431
Deontas ón státchiste nár tarraingíodh anuas	(2,990)	(1,430)
Dlite don Státchiste	<u>407</u>	<u>1</u>
Arna léiriú ag:		
Féichiúnaithe		
Banc agus airgead tirim	531	375
Iarmhéideanna dochair: fionraí	284	34
	<u>815</u>	<u>409</u>
Creidiúnaithe		
Dlite don Stát	(343)	(347)
Iarmhéideanna creidmheasa: fionraí	(65)	(61)
	<u>(408)</u>	<u>(408)</u>
	<u>407</u>	<u>1</u>

2.6 An cuntas maoinithe Stáit

	Nóta	2021	2020
		€000	€000
Iarmhéid ag an 1 Eanáir		3,312	2,893
Eisiocaíochtaí ón Vóta			
Soláthar meastacháin	Cuntas	9,623	
Farasbarr le géilleadh	Cuntas	(3,397)	
Glanvóta		6,226	7,685
Caiteachas (airgead tirim) a tabhaíodh in áit eile	1.1	4,595	3,576
Earraí neamhairgid - coigearuithe sócmhainní caipitil	2.1	—	(48)
Earraí neamhairgid - measchíos	1	11	11
Glanchostas an chláir	1	(11,770)	(10,805)
Iarmhéid ag an 31 Nollaig		2,374	3,312

2.7 Ceangaltais

ag an 31 Nollaig	2021	2020
	€000	€000
Earraí agus seirbhísí a sholáthar	—	—

2.8 Dlíteanais aibithe

ag an 31 Nollaig	2021	2020
	€000	€000
Meastachán ar dhlíteanais aibithe nár díscáoileadh ag deireadh na bliana	—	28

Nóta 3 Caiteachas Vóta

Anailís ar chaiteachas riaracháin

Rangaítear an leithdháileadh ar fad ar Vóta 8 - Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste mar chaiteachas riaracháin a caitheadh i dtreo clár aonair: iniúchóireacht agus tuairisciú.

	Soláthar meastacháin €000	2021	2020
		Toradh	Toradh
		€000	€000
i Tuarastail, pá agus liúntais	12,515	12,105	11,759
ii Taisteal agus cothú	546	7	156
iii Oiliúint agus forbairt agus speanais theagmhasacha	365	643	467
iv Seirbhísí poist agus teileachumarsáide	100	50	55
v Trealamh oifige agus seirbhísí TF seachtracha	473	447	703
vi Costais áitribh oifige	217	147	130
vii Seirbhísí comhairleoireachta agus athbhreithnithe ar luach ar airgead agus ar pholasaithe	125	29	170
viii Táillí dlí	45	53	37
ix Seirbhísí iniúchóireachta ar conradh	1,120	1,067	824
	15,506	14,548	14,301

Athruithe suntasacha

Cuirtear i láthair sa nóta seo a leanas anailís ar chaiteachas riaracháin an Vóta agus tugtar cuntas ann ar na cúiseanna atá le hathruithe suntasacha (+/- 25% nó níos mó agus €100,000 nó níos mó).

ii Taisteal agus cothú

Soláthar meastacháin: €546,000; toradh: €7,000

Maidir leis an laghdú €539,000, is de thoradh ar laghdú suntasach ar thaisteal gnó mar gheall ar na bearta sláinte poiblí leanúnacha atá sé.

iii Oiliúint agus forbairt agus speanais theagmhasacha

Soláthar meastacháin: €365,000; toradh: €643,000

Tá an méadú €278,000 ann go príomha mar gheall ar chostais earcaíochta agus foghlama agus forbartha a bhí ní b'airde ná mar a bhí coinne leo.

Nóta 4 Fáltais

4.1 Leithreasaí-i-gcabhair

	2021		2020
	Measta €000	Réadaithe €000	Réadaithe €000
1 Táillí iniúchta	5,519	7,983	6,277
2 Fáltais ó ranníocaíochtaí aoisliúntais breise le luach saothair seirbhíse poiblí	364	339	339
	5,883	8,322	6,616

Athruithe suntasacha

Cuirtear i láthair sa mhéid seo a leanas na cúiseanna atá le hathruithe suntasacha ar leithreasaí-i-gcabhair (+/- 5% agus €100,000). Ar an iomlán, bhí leithreasaí-i-gcabhair €2.4 milliún ní ba mhó ná an meastachán. Tugtar míniú thíos ar na hathruithe:

1 Táillí iniúchta

Meastachán: €5.519 milliún; réadaithe: €7.983 milliún

Bhí an méadú €2.464 milliún de thoradh ar níos mó iniúchtaí a bheith á dtabhairt chun críche agus á mbilleáil le linn na tréimhse ná mar a measadh. Nuair a ullmhaíodh meastachán 2021, bhí éiginnteacht éigin ann maidir leis an tionchar a d'fhéadfadh an éigeandáil sláinte poiblí a imirt ar an gclár iniúchóireachta. Léiríodh é sin le meastachán coimeádach. Coinníodh le tapúlacht na n-iniúchtaí, áfach, agus rinneadh iad níos tapa uaireanta. Rinneadh na táillí iniúchóireachta measta do 2022 a mhéadú dá réir.

Nóta 5 Líon foirne agus Luach saothair

5.1 Líon na bhfostaithe

Coibhéisí lánaimseartha	2021	2020
Líon na foirne ag deireadh na bliana	<u>171</u>	<u>180</u>

5.2 Pá

	2021	2020
	€000	€000
Pá	11,079	10,760
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	23	20
Ragobair	—	2
ÁSPC an Fhostóra	1,003	977
Pá iomlán	<u>12,105</u>	<u>11,759</u>

5.3 Liúntais agus íocaíochtaí ragoibre

	Líon na bhfaighteoirí	Faighteoirí a fuair €10,000 nó níos mó	Íocaíocht aonair is airde	
			2021	2020
			€	€
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	4	1	10,940	9,801
Ragobair	1	—	96	1,633

Níor íocadh íocaíochtaí breise le haon bhall foirne i mbreis agus catagóir amháin.

5.4 Socruithe eile luach saothair

Rinneadh triúr státseirbhíseach ar scor a raibh pinsin státseirbhíse á bhfáil acu a athearcú in 2021 ar bhonn táille, a chosain €5,550 san iomlán. Íocadh €1,980 sa bhreis le hiar-státseirbhíseach amháin mar tháillí chun freastal ar chruinnithe coiste iniúcháireachta. Bhí na táillí a íocadh i gcomhréir le prionsabail an Achta um Pinsin na Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha Eile), 2012.

Áirítear sa chuntas tuarastail a íocadh le beirt oifigeach ar seirbhís tar éis dóibh dul ar iasacht d'Oifig Chúirt Iniúcháirí na hEorpa le linn 2021 chun freastal mar shaineolaithe náisiúnta le Seomra V den Chúirt.

Ní áirítear sa chuntas seo caiteachas maidir le seachtar oifigeach a bhí ag freastal lasmuigh den Oifig ar feadh na bliana 2021 ina hiomláine nó ar feadh cuid di i ranna/oifigí rialtais eile agus nach raibh a dtuarastail á n-íoc ag an Oifig le linn a n-iasachtaí.

5.5 Ró-íocaíochtaí párolla

	Líon na bhfaighteoirí	2021 €	2020 €
Ró-íocaíochtaí	7	14,274	11,656
Pleananna aisghabhála i bhfeidhm	3	1,929	1,705

Maidir le trí cinn de na ceithre chás nach bhfuil pleananna aisghabhála i bhfeidhm faoi láthair ina leith, níl na faighteoirí á n-íoc a thuilleadh. Sa chás eile, cuireadh moill ar phlean aisíoca a chomhaontú go dtí go ndéanfaí ceist maidir leis an ró-íocaíocht a réiteach.

5.6 Luach saothair an lucht ardbhainistíochta

Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

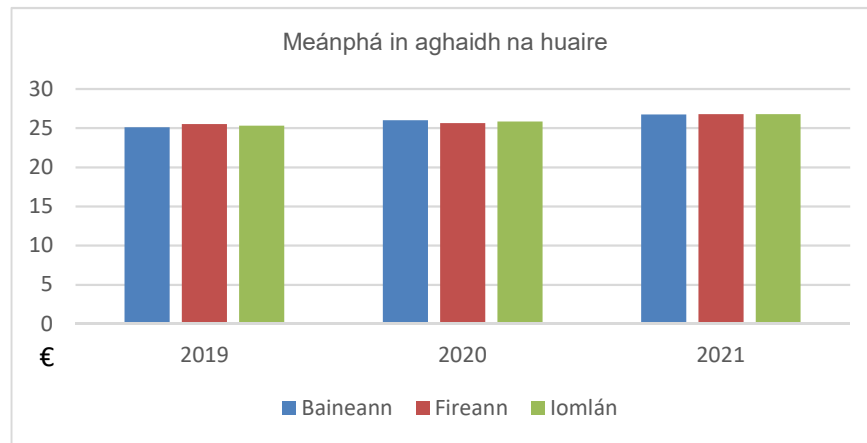
Íoctar tuarastal an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste go díreach as Príomh-Chiste an Stáitchiste, faoi mar a fhoráiltear dó in alt 14 d'Acht an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993. Ba é an muirear a gearradh ar an bPríomh-Chiste in 2021 maidir le luach saothair an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste ná €200,924 (2020: €197,448). Faoi mar a fhoráiltear dó in Airteagal 33 den Bhunreacht, ní fhéadfaidh an tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste aon oifig nó post luach saothair eile a shealbhú.

Oifigeach Cuntasaíochta

Amhail an 31 Nollaig 2021, tá tuarastal reatha an Oifigh Chuntasaíochta ag grád Rúnaí agus Stiúrthóir Iniúchta, agus an t-olltuarastal bliantúil cothrom le €164,549 (amhail an 31 Nollaig 2020, b'ionann é agus €162,920).

5.7 An bhearn pá inscne

Tá an Oifig tiomanta don chomhionannas ina lucht saothair agus tacaíonn sí le réimse tionscnamh éagsúlachta. Déantar monatóireacht ar chothromaíocht inscne agus ar mheánrátaí pá agus déantar iad a thuairisciú. Don trí bliain as a chéile, ní raibh aon difríocht ábhartha (2% nó níos mó) idir rátaí pá fhostaithe fireanna agus fhostaithe baineanna na hOifige in 2021. Ar an meán, trasna na ngrád uile faoi dheireadh na bliana 2021, íocadh fostaithe fireanna 0.1% níos mó in aghaidh na huaire conraithe ná fostaithe baineanna. Léirítear sa chart thíos an meánphá in aghaidh na huaire conraithe d'fhir agus do mhná ar feadh na trí bliana seo atá imithe thart.

5.8 Tacú le cáilíochtaí gairmiúla agus le taithí oibre ábhartha

Leanann an Oifig le tacaíocht a thabhairt d'fhorbairt ghairmiúil a cuid foirne atá sa tóir ar cháilíochtaí cuntasáíochta gairmiúla. Tugann an Oifig deiseanna ar fáil freisin i gcomhair taithí oibre ábhartha do mhic léinn tríú leibhéal agus do phrintísigh ó chlár printíseachta Teicneoirí Cuntasáíochta Éireann. Léirítear sa tábla thíos líon iomlán na n-iniúcháirí faoi oiliúint a fuair tacaíocht agus iad sa tóir ar cháilíochtaí gairmiúla i rith 2021 agus líon iomlán na mac léinn agus na bprintíseach a raibh socrúchán acu laistigh den Oifig le linn 2021.

	Líon
Iniúcháirí faoi oiliúint nach bhfuil cáilithe go fóill	48
Mic léinn	11
Printísigh	3

Nóta 6 Ilghnéitheach

6.1 Díscríobh

Áirítear sa chuntas suim €11,392 a díscríobhadh le linn na bliana. Baineann €11,279 leis an gcuntas fionraí um pasanna taistil agus baineann €113 leis an gcuntas fionraí um rothaíocht chun na hoibre. Iarradh ceadú don díscríobh ón Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe agus fuarthas é.